Rosa Sensat, mestra excepcional

written by María Sol Antolín | 21 de June de 2025

Rosa Sensat va nàixer en Masnou (Barcelona), el 17 de juny de 1873. Als quinze anys ja exercia de mestra al seu poble natal. No era una mestra anònima, ja en vida gaudia d'un alt nivell de reconeixement públic i institucional. Va fer grans aportacions en l'àmbit de l'educació de les dones. Va formar part del moviment de Pedagogia Progressista connectada amb els nous corrents que arribaven d'Europa. Vegem les seues paraules:

> ***«La llibertat és una conquesta a la qual l'ésser humà arriba per mitjà de l'educació i la cultura.»***

El crucial paper de Rosa Sensat en el moviment de l'Escola Nova és inqüestionable. Esta mestra destaca per la ingent labor de divulgació que va dur a terme a través d'escrits, conferències, participacions en congressos, cursos, seminaris… Per tot això la podem considerar una de les introductores del moviment de l'Escola Nova en el nostre sistema educatiu. El seu principal interés es va centrar en la didàctica de les ciències. Les seues propostes renovadores sobre l'ensenyança de les ciències eren molt difícils de portar a la pràctica, entre altres raons, perquè a les escoles de xiquetes les labors exercien un predomini absolut. Requerien tanta dedicació que a penes

quedava temps lliure per a introduir metodologies de tipus experimental i, molt menys, eixides escolars. Les seues objeccions a les labors no indicaven desconeixement o falta d'interés (de fet, ella era una experta en este terreny), sinó preocupació pel seu excessiu predomini i per les limitacions de temps que imposaven a la resta de les matèries.

El coneixement de la realitat escolar d'altres països li va permetre conjugar en una sola proposta el seu interés per la didàctica de les ciències i la seua reticència davant la manera d'enfocar les matèries exclusivament femenines. Les visites a diversos centres educatius la van posar en contacte amb el moviment internacional a favor d'una formació domèstica de base científica i, sens dubte, es va adonar que este nou enfocament podia convertir-se en una estratègia molt efectiva per a introduir sòlids coneixements científics a les escoles de xiquetes. Era la manera de millorar la preparació científica de les dones.

> ***«Doncs sí, la dona ha de saber física i química. Són coneixements de cultura general que, a més de desenrotllar el seu esperit d'observació, li proporcionen una gran quantitat d'idees que no ha d'ignorar tot aquell que aspire a una mitjana cultura i que són d'aplicació pràctica en les ocupacions que li concernixen.»***

Rosa Sensat tenia aspiracions molt més ambicioses per a les seues alumnes. Va aconsellar a les xiquetes exercir treballs remunerats per a no dependre econòmicament de ningú. És evident que les seues propostes van ser molt avançades per al context en el qual vivia.

[Este article va ser publicat per primera vegada en [Diario Feminista el 7 de desembre de 2024]

[Imatge creada amb IA en Gemini]